

DOCUMENTE ÎN LIMBA POLONĂ EMISE DE CANCELARIILE DOMNILOR ROMÂNI (SEC. AL XVI-lea ȘI AL XVII-lea)

ELENA LINȚA

Printre marile merite de editor ale lui Ioan Bogdan se poate enumera și culegerea documentelor polone privitoare la istoria patriei și poporului nostru și publicarea lor în *Suplimentul II* al colecției Hurmuzaki¹. Avînd un larg orizont asupra istoriei și acordînd importanța cuvenită tuturor surselor de informare științifică, Ioan Bogdan selectează pentru publicare nu numai documentele elaborate în Țările Române, sau adresate acestora, ci toate actele polone în care se fac aprecieri asupra Țărilor Române, asupra relațiilor lor cu turcii, tătarii, polonezii etc. « În decursul publicațiunii volumului al doilea — declară editorul în prefața la volumul II — m-am convins că Academia posedă printre materialele sale o sumă de documente, corespondențe și memorii care, deși nu privesc de-a dreptul treburile moldovenești sau munteneste, au totuși o oarecare însemnătate pentru istoria noastră (...) Ele aduc afară de aceasta material nou pentru istoria Poloniei și încă un material foarte interesant pentru epoca de decadență a acestui stat» (p. II).

Astfel, Ioan Bogdan a adunat și editat în cele trei volume ale *Suplimentului II* la colecția Hurmuzaki materialele poloneze referitoare la istoria și relațiile Țărilor Române cu alte țări, aflate în nouă biblioteci și arhive din Polonia², în arhiva regală din Stockholm și arhiva Curții imperiale din Viena. Aceste materiale privesc o perioadă de aproape două secole și anume de la 1510 pînă la 1703.

Pregătind pentru tipar documentele respective, Ioan Bogdan s-a preocupat de publicarea lor cît mai corectă, însoțindu-le cu note și explicații³, dorind ca ele să reprezinte nu numai surse de informație istorică, dar și lingvistică⁴. Din păcate însă, copiile de care dispune sînt de multe ori incorecte⁵, iar editorul

¹ *Documente privitoare la istoria românilor*, culese de Euxodiu Hurmuzaki, vol. I—XXI, București, 1887—1942; *Suplimentul II*, București, 1893, 1895, 1900.

² Biblioteca și muzeul Czartoryski din Cracovia, Biblioteca Institutului Ossoliński din Lvov, Arhiva municipală a orașului Lvov, Biblioteca Universității Jagiellone din Cracovia, Arhiva familiei Radziwiłł din Nieśwież, Arhiva Zamojski din Varșovia, Arhiva orașului Cracovia, Arhiva conților Działyński din Kórnik.

³ « Am căutat a explica orice nume sau dată care ar fi putut da naștere la îndoieli și presupuneri » — I. Bogdan în prefața la vol. I (p. X).

⁴ « Avînd o sumă de copii atît de variate înaintea mea, am crezut că e bine să le public pe toate cu ortografia lor și să nu urmez exemplul Academiei din Cracovia, care în publicarea actelor istorice a adoptat ortografia polonă modernă. »

⁵ Copiile documentelor din Biblioteca Czartoryski « sînt copii de-ale celor doi studenți, colanțate rău sau necolanțate și din pricina asta cu multe greșeli, pe care ne-am silit a le îndrepta prin conjecturi » — *Supl. II*, vol. II, p. VII. Despre documentele din Biblioteca